

## BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

(Resmi Gazete ile yayımı: 29.5.2001 Sayı: 24416)

**Kanun No**  
**4672**

**Kabul Tarihi**  
**12.5.2001**

**MADDE 1.-** 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 2 nci maddesinde yer alan "Ödenmiş sermaye" tanımından "üç aylık hesap özetlerindeki", "Yedek akçeler" tanımından da "ve üç aylık hesap özetlerinde görülen" ibareleri çıkarılmış, "Özkaynak" tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bu tanımdan sonra gelmek üzere aşağıdaki "Konsolide özkaynak" tanımı eklenmiştir.

Özkaynak; Esas, unsur ve oranları, uluslararası standartlar da dikkate alınmak suretiyle Kurulca belirlenmek üzere, anasermaye ve katkı sermaye toplamı ile bu toplamdan sermayeden indirilecek değerlerin düşülmesi sonucu bulunacak tutarı,

Konsolide özkaynak; Konsolide esasa göre uygulanacak kredi sınırları ile standart oranların hesaplanmasında dikkate alınmak üzere, Kurulca belirlenen kaynaklar toplamını,

**MADDE 2.-** 4389 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin sonuna aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının personeli iken Kurumda görev alanlar istekleri halinde geldikleri kurumlarda durumlarına uygun bir göreve atanırlar. Bu takdirde, Kurumda geçirdikleri süreler tâbi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır.

**MADDE 3.-** 4389 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bd) alt bendine "beş yıldan fazla hapis" ibaresinden sonra gelmek üzere "cezasıyla cezalandırılmamış olması veya bu Kanunun 22 nci maddesi hükümlerine muhalefet" ibaresi eklenmiştir.

**MADDE 4.-** 4389 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya (b) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (c) bendi eklenmiş, (c) bendi mülga (d) bendinin yerine (d) bendi olarak teselsül ettirilmiş ve fıkranın sonuna aşağıdaki (e) bendi eklenmiştir.

b) Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşınması şarttır.

c) Kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar ile Kurulun iznini almadan pay edinen ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları Fon tarafından kullanılır. Bu hüküm, münhasıran, hakkında 14 üncü maddenin (1) ve (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanan bir bankada pay sahibi olmaları nedeniyle kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar hakkında uygulanmaz.

e) Bankaların yönetim ve denetiminin doğrudan ya da dolaylı olarak başka bir sermaye grubuna geçmesine yol açan hisse devir ve edinim izinlerinde, banka ödenmiş sermayesinin, izin tarihinden itibaren bir yıl içinde 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen tutara yükseltilmesi şarttır.

**MADDE 5.-** 4389 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin ilk cümlesi ile (5) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bankaların yönetim kurulu üyeleri ile yurtdışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin müdürler kurulu başkan ve üyeleri, seçilmeleri veya atanmalarından sonra yerel ticaret mahkemesi huzurunda yemin etmekle yükümlüdürler.

5. a) Bu Kanun hükümlerine aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya bir defadan fazla ağır para cezası ile cezalandırılan kimseler, durumları bu Kanunun 7 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının, (be) alt bendi hükmü hariç olmak üzere (b) bendine uymayanlar hiç bir bankada yönetim kurulu başkanı, üyesi, denetçi, genel müdür, genel müdür yardımcısı veya birinci derecede imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılmazlar. Bankalar bu gibi kimselerin imza yetkilerini derhal kaldırmak zorundadırlar. Bu bent hükmü, haklarında 14 üncü maddenin (1) ve (2) numaralı fıkrası hükümleri uygulanan bir bankada pay sahibi olmaları nedeniyle durumları 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (b) bendine uymayan kişiler hakkında uygulanmaz.

b) Yapılan denetlemeler sonucunda, bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının, haklarında kanunî kovuşturma istenmesini müteakip Kurulun talebi üzerine geçici olarak imza yetkilerinin kaldırılması zorunludur. Bu kimseler Kurulun izni olmadıkça imza yetkisini haiz personel olarak hiç bir bankada çalıştırılmazlar.

**MADDE 6.-** 4389 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mülga (4) numaralı fıkrası ile (6) numaralı fıkrasının mülga (g) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve (12) numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdî krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler, gayrinakdî kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer

sözleşmeler ve ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır.

3. Bu Kanun uygulamasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları, ortaklık payları ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmelerin kredi sınırlarının hesabında dikkate alınma oran, esas ve usulleri Kurulca belirlenir.

4. Bu maddedeki sınırlar, Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde konsolide esasa göre de hesaplanır ve uygulanır.

g) Özkaynak hesabında indirilecek değer olarak dikkate alınan işlemler.

Bankaların, bu fıkra uyarınca ayırdıkları özel karşılıkların tamamı, ayırdıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

**MADDE 7.-** 4389 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki bent (a) bendi olarak eklenmiş ve mevcut (a), (b), (c) ve (d) bentleri (b), (c), (d) ve (e) bentleri olarak teselsül ettirilmiştir.

a) 11 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankalar, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konulardaki özel kanunlara göre izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren mali kurumlar dışındaki bir ortaklığa, kendi özkaynaklarının en fazla yüzde onbeşi oranında iştirak edebilirler. Bu iştiraklerin toplam tutarı banka özkaynaklarının yüzde altmışını aşamaz. İştirak olunan ortaklığın sermayesinin yüzde onundan az olan iştirak tutarları ve bedelsiz edinilen iştirak payları ile iştirak paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları bu sınırların hesabında dikkate alınmaz.

**MADDE 8.-** 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin; (5) numaralı fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki (d) bendi eklenmiş, (6) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan "vadeleri uzatılmak kaydıyla borçlarını garanti etmeye" ibaresi, "banka kayıtlarına göre gerçek bir muameleye dayandığı tespit edilen doğmuş veya doğacak borçlarını garanti etmeye" şeklinde değiştirilmiş ve (7) numaralı fıkrasına ikinci bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

c) Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankaların, tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve Fonun, alacaklarını dava veya takip yoluyla tahsil etme cihetine gitmeleri halinde, 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkúmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmaz. Bu bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve Fonun, mahkeme ilâmını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması ve her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bu alacaklara ilişkin davalarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.

d) Bankalar ile Fon ve bankaların iflas idareleri tarafından açılacak hukuk davalarına asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. O yerde, birden fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması halinde, bu davalar ( 1) numaralı asliye ticaret mahkemesinde görülür.

Bankalar ile Fon ve bankaların iflas idareleri tarafından muamele merkezi veya ikâmetgâhı İstanbul İli sınırları içinde olan kişiler aleyhine açılacak hukuk davaları ile borçlular hakkında açılacak iflas davalarına İstanbul ( 1) numaralı Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından bakılır. İflas davası açılması halinde, bu mahkeme, hakkında iflası istenen borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine borçlu aleyhine iflas davası açıldığını bildirir.

Hisseleri kısmen veya tamamen Fona ait olan bir bankanın hisselerinin üçüncü kişilere devir veya intikali halinde banka tarafından, bankanın eski ortakları, yöneticileri ve denetçileri hakkında açılmış olan dava ve takiplere Fon tarafından kanunî halef sıfatıyla kaldığı yerden devam olunur. Bu dava ve takipler sonucunda hükümlenilecek tutarlar Fona ait olur.

**MADDE 9.-** 4389 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının son paragrafında yer alan "uzun vadeli" ibaresi çıkarılmış, fıkranın sonuna "Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen ihraç edilmiş bulunan Devlet iç borçlanma senetlerinden doğan borçlar Bakanlar Kurulu kararı ile tasfiye edilebilir." cümlesi eklenmiş, maddenin (3) ve (4) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (7), (8) ve (9) numaralı fıkralar eklenmiştir.

3. Fon her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. 14 üncü maddenin (6) numaralı fıkrasının (b) bendi ile verilen yetkiler saklı kalmak kaydıyla, Fon kaynakları ile her türlü alacaklarının ve hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankaların; yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarından, bu ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdıkları şirketlerden ve iştiraklerinden, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları ile hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacaklarından Fon tarafından devralınanlar ile (7) numaralı fıkranın (b) bendinde belirtilen kişilere ait olup Fon tarafından devralınan alacakların takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Fon, devraldığı alacağın takibine, alacağın devralındığı gün itibarıyla banka defter, kayıt ve belgelerine göre anapara, her türlü faiz, komisyon ve sair giderlerin toplamından oluşan birikmiş alacak tutarı üzerinden başlar. Bu alacaklar, Fon tarafından devralındığı tarihten itibaren amme alacağı niteliğini kazanır ve birikmiş alacak tutarına, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı uygulanır. Ancak Fon, her türlü alacakları ve devraldığı alacaklarla ilgili olarak borçlu aleyhine 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre başlatılmış bulunan takipler ile alacağın tahsiline yönelik

davalara kaldığı yerden devam edebileceği gibi, takibi devam ettirmekten ve/veya davanın takibinden sarfınazar ederek devraldığı alacağın kaldığı yerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsiline de karar verebilir. Yukarıda sözü edilen sarfınazar, haktan feragati tazammun etmez. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca takibine karar verdiği alacaklarına ilişkin her türlü teminatın paraya çevrilmesinde de anılan Kanun hükümlerini uygulayabilir. Fon, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uygulamasında anılan Kanunun Maliye Bakanlığı, tahsil dairesi ve diğer makam, merci ve komisyonlara verdiği yetkileri kullanır. Bu yetkilerin kullanılmasına ilişkin esas ve usuller Fon Yönetmeliğinde gösterilir. Fona borçlu olanların iflası halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 221 inci maddesindeki iflas bürosu Fon temsilcisinin katılımıyla teşekkül eder. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 223 üncü maddesindeki iflas idaresinin, Fonun talep etmesi halinde üyelerinden biri veya ikisi, Fonun göstereceği iki kat aday arasından icra tetkik mercii tarafından seçilir. Fon, bir üye seçtirmişse icra tetkik mercii diğer bir üyeyi alacak tutarı itibariyle çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından, bir üyeyi de alacaklı sayısı itibariyle çoğunlukta olanların göstereceği adaylar arasından seçer. Fon iki üye seçtirmişse, diğer bir üye icra tetkik mercii tarafından alacaklı sayısı itibariyle çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından seçilir. Fon, devraldığı alacakla ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufta bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tabi olmaksızın devralmaya yetkilidir. 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesi hükümleri, Fonun talebi üzerine Fona borçlu olanlar ile tüzel kişi borçluların kanunî temsilcileri hakkında da uygulanır. Fon, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tâbi değildir.

4. Fon, Kurulca hazırlanacak Fon Yönetmeliği dahilinde Kurum tarafından idare ve temsil olunur. Fonun karar organı, Kurul Başkanı, İkinci Başkan ve Kurulun kendi üyeleri arasından seçeceği üç üye ile Kurulca belirlenecek Fon Başkan Yardımcısı ve Kurum Başkan Yardımcısından oluşan Fon Yönetim Kuruludur.

Fon mevcudunun kullanılış usul ve esasları ile bu Kanunla Fona verilen yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar Fon Yönetmeliğinde gösterilir.

7. a) Fon, alacağının tahsili bakımından yarar görmesi halinde, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimine sahip olduğu iştiraklerinin, bu bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran tüzel kişi ortaklarının, gerçek ve tüzel kişi ortaklarının yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulundurdukları şirketlerin, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimini devralmaya veya yönetim, müdürler ve denetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir

kısmını, hisselerinin imtiyazlı olup olmadığına bakılmaksızın, görevden alarak veya üye sayısını artırarak bu kurullara üye atamaya yetkilidir. Bu hüküm, bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıkları veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarının tespiti halinde uygulanır.

b) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının veya yöneticilerinin, yönetim kurulu, kredi komiteleri, şubeler, diğer yetkili ve görevliler aracılığıyla veya sair suretlerle banka kaynaklarını ve varlıklarını doğrudan veya üçüncü kişilere rehnetmek, teminat göstermek, ekonomik gücü olmayan kişilere kredi vermek, karşılığında kredi temin etmek amacıyla kredi kullanılmak, yurt içi veya yurt dışı banka ve mali kuruluşlar nezdinde depo veya sair adlarla hesap açtırmak veya bu hesapları teminat göstermek ve sair şekillerde kullanmak suretiyle veya başkaca dolanlı işlemlerle edindikleri veya bu suretle üçüncü kişilere edindirdikleri para, mal, her türlü hak ve alacakların temininde kullanılan banka kaynakları ve varlıkları nedeniyle doğan alacak Fon alacağı sayılır. Bu alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Fon, bu para, mal, her türlü hak ve alacaklara ihtiyati haciz koymaya, muhafaza altına almaya ve bunlardan değeri Fon tarafından belirlenemeyenleri 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 72 nci maddesine göre kurulan takdir komisyonlarının Fon tarafından belirlenecek kurum ve kuruluşlarca hazırlanacak raporları da dikkate alarak tespit edeceği değeri üzerinden, alacağına ve/veya bu bankaların Fon tarafından devralınan zararlarına mahsuben devralmaya yetkilidir. Bu alacaklara zararın ve/veya alacağın doğmasına sebebiyet veren haksız işlemin yapıldığı tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı uygulanır.

(a) ve (b) bentlerindeki yetki, banka hisselerinin kısmen veya tamamen üçüncü kişilere satış, devir veya intikalinden sonra da kullanılabilir.

Fon tarafından bu fıkra hükümlerine istinaden tesis edilen işlemlere karşı idari yargı mercilerinde açılan davalarda mahkemelerce yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için teminat aranmaz.

Fon tarafından bu madde hükümlerine istinaden yapılacak işlemlerde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu fıkra ile Fona tanınan yetkiler Fon tarafından başkaca bir işleme gerek olmaksızın Fonun karar alması ile tekenmül eder. Yapılan işlemlerden tescile tabi olanlar Fonun talebi üzerine tescil ve gerektiğinde ilân olunur.

8. Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, bu madde kapsamına giren işlemlerle sınırlı olmak üzere, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar

doğuracak haller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Fon tarafından istenecek her türlü bilgiyi uygun süre ve ortamda, sürekli veya münferit olarak vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye mecburdurlar.

9. a) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın alacaklarının Fon tarafından devralınması halinde, bu alacaklarla ilgili olarak, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan doğanlar dahil, açılmış veya açılacak her türlü ceza davalarında, alacağın devralındığı tarihten itibaren, suçtan zarar gören olarak, Fon müdahil sıfatını kazanır. Bu davalara bağlı şahsî haklar dahi Fona ait olur.

b) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın alacaklarının Fon tarafından devralınması halinde, bu alacaklarla ilgili olarak, Fonun taraf olduğu icra takipleri ile icra takiplerinden kaynaklanan her türlü hukuk davalarının kısmen veya tamamen Fon aleyhine neticelenmesi halinde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Fon hakkında uygulanmaz.

c) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bir bankanın alacaklarının Fon tarafından devralınması halinde, bu alacaklarla ilgili olarak açılmış veya açılacak dava ve icra takiplerinde kanunlarda yazılı zamanaşımı ve hak düşürücü süreler dahil her türlü süre alacağın temlik edildiği tarihten itibaren Fon bakımından dokuz ay süre ile durur.

d) Bu Kanunun uygulanmasına veya alacağın tahsiline ilişkin olarak Fonun 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılan ihalelere iştiraklerinde teminat şartı aranmaz.

**MADDE 10.-** 4389 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının dördüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bankaların bu Kanun hükümlerine göre birleşme ve devirlerinde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile devir veya birleşmeye konu bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının yüzde yirmiyi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

**MADDE 11.-** 4389 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (5) ve (6) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5. Kurul kararlarına karşı açılacak idari davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülür.

6. a) Bu Kanunun 10 uncu maddesinin (2) ve (3) numaralı fıkraları, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15, 16, 17 ve 19 uncu maddeleri ile 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri dışındaki diğer maddeleri, mevduat toplama yetkisi bulunmayan ancak, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan, ekonomik faaliyetleri ekipman veya emtia temini veya kiralanması veya ortak yatırımlar yoluyla finanse eden özel finans kurumları bakımından da uygulanır. Bu

Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki yasak ve sınırlamalar, özel finans kurumlarının üçüncü kişilere finansman sağlamaya yönelik faaliyetleri bakımından uygulanmaz. Kurum bu Kanun hükümleri çerçevesinde bu kurumlara ilişkin kâr ve zarara katılma hakkı veren hesapların özelliklerini de dikkate alarak her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir. Ancak, Kurum bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde, özel finans kurumunun faaliyet izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır.

Özel finans kurumları açısından emtia veya gayrimenkullerin finansal kiralanması ya da kâr ve zarara katılma ve benzeri yöntemlerle yapılan her türlü finansman faaliyetleri de bu Kanuna göre kredi olarak addolunur.

Bu Kanunun 21, 22 ve 23 üncü maddelerinde yer alan ceza hükümleri, özel finans kurumları ve görevlileri ile 22 nci maddenin (3), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkralarında yazılı suçları özel finans kurumlarına karşı işleyen kişiler için de uygulanır. 22 nci maddenin (1) numaralı fıkrası, bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın özel finans kurumlarına münhasır işlemler ile uğraşan veya özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilan ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda özel finans kurumu adını kullanan, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon topladıkları, özel finans kurumlarına münhasır işlemler ile uğraştıkları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlilerini de kapsar. 22 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının ilk cümlesi, özel cari hesap sahiplerinin tasarruflarını ve açılan hesaba göre kâr ve zarara katılma hesap sahiplerine ödenmesi icap eden tutarları geri almalarını kasıtlı olarak engelleyen özel finans kurumlarının görevli veya ilgili mensupları hakkında da uygulanır.

b) Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde özel finans kurumlarının faaliyetlerine uygun şekilde çalışmalarını ve mesleğin gelişmesini temin etmek, malî kurum olmanın gerektirdiği vakar, disiplin ve birlik içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak, özel finans kurumları arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak, ilan ve reklamlarında özel finans kurumlarının uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Kurumun uygun görüşünü alarak tespit etmek ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri yapmak üzere tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Özel Finans Kurumları Birliği kurulmuştur. Özel finans kurumları, faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Birliğe üye olmak zorundadır.

Birlik, özel finans kurumları ile ilgili mevzuatı ve aldığı karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve Kurumca alınması istenen tedbirleri alır.



Birliğin organları, çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamı Kurulun, Birliğin görüşünü alarak yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak Birlik Statüsünde gösterilir. Özel finans kurumları, Birlik Statüsüne ve Birlik tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır. Birliğin giderleri, Birlik Statüsü gereğince tespit olunan oy sayısına göre özel finans kurumlarına dağıtılır. Özel finans kurumları, kendilerine düşen masraf paylarını statüde belirtilen süre içinde yatırmak zorundadırlar. Masraf iştirak payları belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Masraf iştirak paylarının ödenmesine dair kararlar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

Birliğin organ seçimleri bu Kanunda öngörülen esaslar çerçevesinde gizli oyla ve yargı gözetimi altında gerçekleştirilir. Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce seçimlere katılacak üye kuruluşları ve temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemini, yerini, gününü, saatini ve çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak Yüksek Seçim Kurulunca belirlenecek seçim kurulu başkanı hâkime tevdi edilir. Hâkim gerekli incelemeyi yaparak listeyi ve diğer hususları onaylar, bir sandık kurulu başkanı ve iki sandık kurulu üyesi ile bunlar için birer yedek üye atar. Oy verme işlemi gizli oy, açık sayım ilkelerine göre yapılır. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçimlere yapılacak her türlü itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Birliğin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında Birlik Yönetim Kurulunca bir milyar liraya kadar para cezası uygulanabilir. Birlik, cezaları ilgiliye tebliğ eder ve tahsil olunan cezalar Güvence Fonuna gelir kaydedilir. Bu fıkrada yer alan maktu para cezası, her yılın Ocak ayından geçerli olmak üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit edilecek yeniden değerlendirme oranı kadar artırılmak suretiyle bulunacak tutar üzerinden uygulanır.

Birlik, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesabı sahibi gerçek kişilerin özel finans kurumlarındaki tasarruflarını güvence altına almak amacıyla, "Güvence Fonu" kurmakla görevli ve yetkilidir.

c) Özel finans kurumlarında gerçek kişiler adına açılan özel cari hesaplarda ve kâr ve zarara katılma hesaplarında toplanan tasarrufların güvence altına alınması amacıyla Birlik bünyesinde oluşturulan Güvence Fonu, Birlik tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulacak Güvence Fonu Yönetmeliği dahilinde, Birlik tarafından idare olunur. Güvence Fonu mevcudunun kullanılış şekli ve esasları ile özel finans kurumları nezdindeki, güvenceye tabi olacak özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarına ait tasarrufların kapsamı, tutarı, güvence priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Güvence Fonu

Yönetmeliğinde gösterilir. Özel finans kurumları, nezdlerindeki özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarına ait tutarları bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır. Kurum, Güvence Fonu üzerinde her türlü denetimi yapmaya yetkilidir.

Güvence Fonunun kaynakları; güvence primlerinden, 10 uncu maddeye göre zamanaşımına uğrayan, özel finans kurumları nezdindeki hesap, emanet ve alacaklardan, kuruluş izni verilen özel finans kurumlarının kurucularının, 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen asgari sermayenin yüzde onu tutarında Güvence Fonuna

yatıracakları sisteme giriş payından, 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri çerçevesinde, devralan bakımından verilen hisse devir izinlerinde, özel finans kurumunun sermayesini temsil eden hisseleri devralan ortaklar tarafından, devralınan hisselerin nominal bedelinin veya borsa değeri daha yüksek olduğu takdirde borsa değerinin yüzde biri oranında Güvence Fonuna yatırılacak tutarlardan, bu Kanun hükümlerine aykırılık dolayısıyla özel finans kurumlarının görevli ve ilgili mensupları ile özel finans kurumlarına karşı işlenen suçlardan dolayı üçüncü kişilere hükmolunacak adli para cezaları ile özel finans kurumlarına uygulanacak idari para cezalarının yüzde ellisinden ve Güvence Fonu mevcudunun gelirleri ile sair gelirlerden oluşur.

Bir özel finans kurumunun sermayesinin yüzde on ve daha fazlasına sahip ortakları ile yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, genel müdür ve yardımcılarının, kredi açmaya yetkili memurlarının, denetçilerinin ve bunların ana, baba, eş ve çocuklarının o özel finans kurumundaki özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarında bulunan tasarrufları güvenceye tâbi değildir.

Özel finans kurumlarınca Güvence Fonuna ödenen primler kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider kabul edilir.

d) Bu Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumunun yönetim ve denetimi, Birlik tarafından atanan ve beş kişiden oluşan Tasfiye Kuruluna intikal eder. Faaliyet izninin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren özel finans kurumu hakkındaki ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas takibatı durur. Faaliyet izninin kaldırıldığı tarihten itibaren özel finans kurumunun alacaklıları, alacaklarını temlik edemez veya bu sonucu doğuracak işlemleri yapamazlar. Tasfiye Kurulu özel finans kurumunu genel hükümlere göre tasfiye eder. Özel finans kurumlarının tasfiye işlemlerinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Bir özel finans kurumunun yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcısı ve imzaları özel finans kurumunu ilzam eden memurlarının kanuna aykırı karar ve işlemleriyle özel finans kurumu hakkında bu Kanununun 14 üncü maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkra hükümlerinin uygulanmasına neden

mahkemece karar verilebilir. Bu karar ve işlemler özel finans kurumunun yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklara menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden aynı hüküm uygulanır. Bu halde, bu Kanunun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler kıyasen uygulanır. Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi, Tasfiye Kurulu yürütür. Bu paragraf hükmüne göre iflası istenenler hakkında mahkemece 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 257 nci ve izleyen maddeleri hükümleri uygulanır.

Bir özel finans kurumunun faaliyet izninin kaldırılması halinde Birlik, özel finans kurumundaki özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesaplarındaki tutarların güvenceye tâbi kısmını bu maddenin birinci fıkrasında tanımlandığı şekilde oluşturulan Tasfiye Kurulunun onayıyla doğrudan veya Tasfiye Kurulunca ilan edilecek bir özel finans kurumu aracılığıyla Güvence Fonu mevcudundan öder ve Güvence Fonu hesabına tasfiye işlemlerine öncelikli alacaklı sıfatı ile iştirak eder. Bu şekilde meydana gelen alacak nedeniyle Güvence Fonu hesabına yapılacak ödemeler için tasfiye sonucu beklenmez.

Güvence Fonu mevcudunun ihtiyacı karşılayamaması durumunda, özel finans kurumlarından, ileride doğacak prim yükümlülüklerine mahsuben bir önceki yılda ödedikleri güvence primi toplamına kadar, bunun yetersiz kalması halinde ise her bir özel finans kurumunun sahip olduğu özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hesapları toplamına karşılık gelen oranda ve kalan tutarı karşılayacak kadar avans alınabilir. Bu avans, özel finans kurumlarının kâr ve zarara katılma hesaplarında topladıkları fonlara özel cari hesap ve kâr ve zarara katılma hesapları toplamaları en yüksek beş özel finans kurumunca bir önceki dönemde verilen ortalama kâr payı oranı dikkate alınarak Birlikçe belirlenecek oran üzerinden hesaplanacak tutar ile birlikte, doğacak prim borçlarına mahsup edilir.

e) Özel finans kurumları, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ile diğer mevzuatın çeke ve teminat mektuplarına ilişkin hükümleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümlerinin uygulanması bakımından banka addolunur.

**MADDE 12.-** 4389 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki izin alınmaksızın yapılan pay devirlerinin pay defterine kaydedilmesi" ibaresi "8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümlerine aykırılık" şeklinde değiştirilmiş ve (1) numaralı fıkrasında yer alan " idari para cezası uygulanır." ibaresi, " idari para cezası uygulanabilir." şeklinde değiştirilmiştir.

**MADDE 13.-** 4389 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasının sonuna aşağıdaki paragraf ve maddeye aşağıdaki (7) numaralı fıkra eklenmiştir.

Bu fıkra hükmü Kurul, Kurum, Fon Yönetim Kurulu ve Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri nedeniyle, kişilerin, uğradıkları zararlardan dolayı Kurul ve Fon Yönetim Kurulu üyeleri ile Kurum ve Fon personeli aleyhine açtıkları ve açacakları davalar hakkında da uygulanır.

7. a) Bu Kanun uygulaması ile ilgili olarak, bu Kanunda ve diğer kanunlarda belirtilen cezalara ilişkin suçlardan dolayı açılan ceza davalarında, gerekli görülen hallerde yaptırılacak bilirkişi incelemelerinde, bilirkişi raporunu, dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hâkim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bilirkişilik görevi bu şekilde kendisinden alınan kişiler, bir yıl süreyle bu Kanun kapsamında hiçbir davada bilirkişi olarak atanamazlar. Bu kişiler, raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca beşyüzmilyon liradan birmilyarbeşyüzmilyon liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Dosyanın bilirkişiye tevdi tarihinde dava zamanasını süresi durur. Bilirkişinin raporunu mahkemeye verdiği tarihten itibaren bu süre kaldığı yerden işlemeye devam eder.

b) Kurum, Fon ve temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona ait olan bankalar ile tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idareleri tarafından açılan hukuk davalarında gerekli görülen hallerde, yaptırılacak bilirkişi incelemelerinde, bilirkişi raporunu dosyanın kendisine verildiği tarihten başlayarak üç ay içinde mahkemeye verir. Bu süre hakim tarafından iki aya kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde de rapor mahkemeye verilmediği takdirde görev, ücret ödenmeksizin bilirkişiden alınır ve yeni bilirkişi atanır. Bilirkişilik görevi bu şekilde kendisinden alınan kişiler, bir yıl süreyle bu Kanun kapsamında hiçbir davada bilirkişi olarak atanamazlar. Bu kişiler, raporların süresinde verilmemesinin sebep olduğu masrafları ödemeye ve ayrıca beşyüzmilyon liradan birmilyarbeşyüzmilyon liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler.

**MADDE 14.-** 4389 sayılı Kanununun geçici 1 inci maddesinin (d) bendinde yer alan "ilk iki yıl" ibaresi "ilk dört yıl" olarak değiştirilmiştir.

**MADDE 15.-** 4389 sayılı Kanununun geçici 2 nci maddesinin (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (j) bendinde yer alan "teminat" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve iflas idarelerinin mahkeme ilâmını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması" ibaresi eklenmiş ve (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

h) Bankalar ve özel finans kurumları iştirak tutarlarını 31.12.2009 tarihine kadar, Kurulca belirlenecek dönem ve oranlar dahilinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.

**GEÇİCİ MADDE 1.-** Bu Kanunla, 4389 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasına eklenen (d) bendi hükmü hariç olmak üzere, 4389 sayılı Bankalar Kanununun bu Kanunun 8 ve 9 uncu maddeleriyle eklenen ve değiştirilen hükümleri, bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten önce temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankalar, bunların yönetim ve denetimine sahip oldukları iştirakler, bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ve ortakların yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak tek başına veya başkalarıyla birlikte elinde bulundurdukları şirketler, yönetim ve denetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları, kredi komitesi başkan ve üyeleri ile imzaları bankayı ilzam eden memurları ve bunların eş ve çocuklarından olan alacakları ile hisseleri Fona intikal eden diğer bankaların bunlardan olan alacakları, bu Kanununun 9 uncu maddesi ile 4389 sayılı Kanununun 15 inci maddesine eklenen (7) numaralı fıkranın (b) bendinde belirtilen kişilere ait olup Fon tarafından devralınan alacakları ile söz konusu bankaların kaynaklarını doğrudan veya dolaylı olarak kullanmak suretiyle sahip olunan para, mal, her türlü hak ve alacaklar hakkında da uygulanır. Şu kadar ki, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrasının (a) bendi hükmü bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarının veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarının tespiti halinde uygulanır.

**GEÇİCİ MADDE 2.-** a) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce faaliyet izni kaldırılan özel finans kurumları hakkında bu Kanunla özel finans kurumlarının tasfiyesine ilişkin olarak getirilen hükümler uygulanmaz.

b) 4389 sayılı Bankalar Kanununa tabi olarak faaliyette bulunan özel finans kurumları, Özel Finans Kurumları Birliğinin faaliyete geçtiği tarihi izleyen otuz gün içinde Birliğe üye olmak zorundadır.

**GEÇİCİ MADDE 3.-** Başkan dışındaki Kurul üyelerinin görevleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Yeni üyeler, yürürlük tarihinden itibaren onbeş gün içinde Bakanlar Kurulunca atanır ve bu süre içinde, mevcut üyelerin görevleri devam eder. Bu suretle atanan üyelerden, ikinci yılın sonunda kur'a sonucunda belirlenecek iki üye ve dördüncü yılın sonunda kalan üyelerden, kur'a sonucu belirlenecek iki üyenin yerine, bu Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır.

**MADDE 16.-** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 17.-** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
62	97	560
63	100	227
	100	240:272,274:308,309:360,368:391

I- Gerekçeli 671 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 100 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Adalet, Esas Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/858